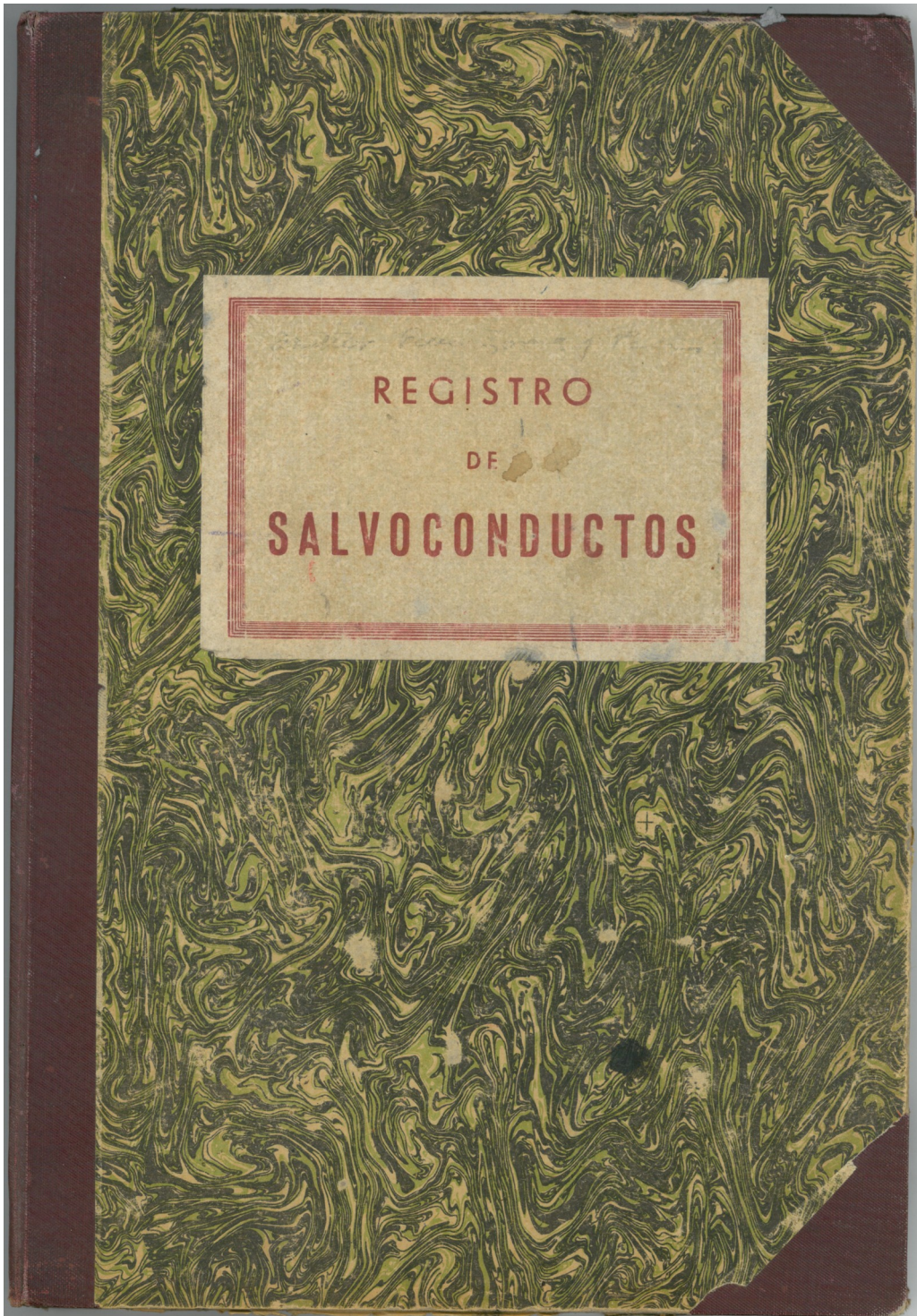

El document del mes d'agost de l'AMR

El llibre de salconduits

El control social de la població durant el franquisme

Dades arxivístiques

CAT AMR 1.1. Fons Ajuntament de Roses, 9.2. Passaports, passis de radi i salconduits. *Registro de salvoconductos*. 18 de setembre de 1945 – 23 de novembre de 1948. Castellà. Conté també alguns exemplars de salconduits emplenats i buits.

Història arxivística

Aquest llibre de Registre de Salconduits era, almenys, el segon d'una sèrie documental, el primer volum del qual no s'ha conservat, atès que s'inicia en una època (1945) en què els salconduits feia anys que eren una pràctica habitual per poder circular i perquè el primer salconduit anotat, el dia 18 de setembre de 1945, duu el número de registre 1294.

Sigui com sigui, el llibre que presentem aquest mes sempre s'ha guardat amb la resta de documentació municipal, sense cap tipus de classificació i barrejat enmig d'altres documents que no hi tenien res a veure, fins que s'ha procedit al seu tractament tècnic per part de l'AMR.

Contingut

L'estructura d'aquest llibre de registre és molt simple. Consta d'una numeració seqüencial (del número 1294 al 2830, corresponent al dia 28 de desembre de 1947, i del número 1 al 61, que comprenen el període del 2 de gener al 23 de novembre de 1948), la data d'expedició del salconduit, la persona sol·licitant del permís i el destí autoritzat a fer, una informació que en un principi era absolutament rigurosa i que amb el pas del temps es convertí en molt més escassa. Generalment, es consignava el lloc concret on volia anar la persona o família (Sevilla, Campello, Alacant, Cadis...) o la referència genèrica de "Provincias Catalanas", una denominació que recorda un territori conquerit i sotmès, plenament habitual en la terminologia d'època moderna de la Monarquia Hispànica, quan es referia, per exemple, a les províncies flamenques, considerades un element extern al nucli orginari del poder, un apèndix incorporat per les armes. Finalment, en alguns casos es precisava, mitjançant un llampant segell de color vermell que no passava desapercbut, que l'àmbit geogràfic de moviment permès eren les "Provincias Catalanas. Excepto Zona Fronteriza". Cal suposar que les persones premiades amb aquesta distinció ho eren perquè esdevenien sospitoses i, per tant, eren castigades amb una menor capacitat de moviment.

1642	H	"	"	Libra Guir Palomares	Campello. PROVINCIAS CATALANAS EXCEPTO ZONA FRONTERIZA.
1643	"	"	"	Isucha Callos Olivi	
1644	"	"	"	Jorge Leguiner	
1645	"	"	"	Ajustua Peñamoya	
1646	"	"	"	Carmen Planes	Alcisaute PROVINCIAS CATALANAS EXCEPTO ZONA FRONTERIZA.
1647	5	"	"	Ramon Pags	
1648	"	"	"	Francisca Cabreria	
1649	"	"	"	Ruque Sardo D.	Vellalong de Campa PROVINCIAS CATALANAS EXCEPTO ZONA FRONTERIZA.
1650	"	"	"	Daniel Coll Espelf.	
1651	"	"	"	Maria dani Pons	

Detall del llibre de registre

Context

En el context internacional de la Segona Guerra Mundial i la paranoia política franquista que endevinava enemics i perills en qualsevol lloc i circumstància, s'adoptaren una sèrie de mesures per blindar les fronteres i controlar la circulació de persones. Són ben coneguts els processos de contraban de mercaderies i persones durant la confrontació mundial, tant en un sentit com en un altre. També l'activitat dels maquis influí en les disposicions encaminades a segellar la frontera, ben bé des de 1941.

Aquests intents de control encara s'intensificaren el mes de febrer 1943, quan s'amplià la zona impermeabilitzada que, a la província de Girona, s'establí a partir de la línia imaginària traçada entre Sant Hilari Sacalm, Santa Coloma de Farners, Girona, Sant Jordi Desvalls i Punta Salines.

GOBIERNO CIVIL

Registrado al núm. 689

FOTOGRAFIA
En el de
frontera

SALVOCONDUCTO

ROSAS

a favor del vecino de

1) Juan Pechas Trull.

para que sin impedimento alguno, marche a Barce
lona

~~PROVINCIAS CATALANAS~~
~~EXCEPTO ZONA FRONTERIZA.~~

con el fin de resolver asuntos de familia

Hace el viaje por ferrocarril o carretera.

Suplico a las Autoridades no sujetas a mi jurisdicción
me den facilidades para la realización de este viaje.

ROSAS 7 mayo de 1945

El Gobernador Civil, P. D.,
Gradas

NOTA.—Este Salvoconducto es valedero para UN MES.
Este documento será nulo si carece de número de registro.

Les disposicions legals obligaren les persones d'aquestes zones frontereres a notificar a les autoritats locals on volien anar i obligatòriament a obtenir un salconduit que els permetés el lliure moviment. Evidentment, l'existència d'aquesta mesura restrictiva d'un dels drets fonamentals d'una persona, la lliure circulació, és d'una obvietat absoluta en una dictadura com la franquista. Dissortadament, encara en l'actualitat és un assumpte plenament vigent, quan els països rics de l'Europa posen quotes d'entrada a totes aquelles persones que volen venir a la recerca d'un futur millor per a ells i les seves famílies. Avui els salconduits tenen un altre nom, com permís de residència, però no deixen de complir la mateixa funció: controlar les persones que es mouen d'un lloc a un altre.

Més informació

Clara Resplandis, Josep Clara. *Els maquis*. Girona: Quaderns de la Revista de Girona, núm. 36. Diputació de Girona, 1992.

"Per sortir calia un salconduit de Falange" al web:

<http://www.memoria.cat/franquisme/es/content/sortir-de-la-ciutat-calia-un-salconduit-de-falange>